

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 168/2010-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. júla 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť J. J., K., zastúpeného advokátkou JUDr. K. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 99/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 99/02 p o r u š e n é b o l o .

2. J. J. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. J. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. K. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 168/2010-14 z 30. marca 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 99/02 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v podstatnej časti svojej sťažnosti uviedol:

„K porušeniu môjho opráva ako sťažovateľa... došlo a dochádza v doposiaľ právoplatne neskončenom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II, [sp.zn. 15C 99/02](#), v právnej veci navrhovateľa: J. J., bytom K., štátny občan SR proti odporkyni P. J., bytom v K., o vyporiadanie BSM. ...“

Od začiatku súdneho konania vedeného Okresným súdom Košice II do dnešného dňa ubehlo viac ako 96 mesiacov, v predmetnom súdnom konaní nebolo vydané právoplatné rozhodnutie vo veci samej. ...“

Sťažovateľ s poukázaním na rozhodnutia ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS 47/96, I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97) vo svojej sťažnosti ďalej uviedol:

„Predmetom konania pred Okresným súdom Košice II je spor o BSM. Z obsahu spisu, predložených listinných dôkazov, ako aj vykonaných znaleckých posudkov vyplýva, že nejde o právne zložitú vec. Sporným predmetom konania je rodinný dom (nachádzajúci sa na...), motorové vozidlo zn. ŠKODA FABIA, a nákladné vozidlo zn. AVIA. Tieto veci nepatria do BSM, pretože som ich nadobudol z vlastných finančných prostriedkov. Tieto skutočnosti boli podľa nášho názoru dostatočne preukázané vykonaným dokazovaním. Napriek tomu označený súd nedospel k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej ani po takmer 8 rokoch. ...

Správanie sa ako účastníka konania, pokiaľ ide o dané kritérium pri rozhodovaní o tom, či došlo k zbytočným prieťahom..., mám za to, že zo strany účastníka konania k prieťahom nedošlo, keďže sa na pojednávaniach zúčastňoval a to osobne, resp. prostredníctvom právneho zástupcu a poskytoval súdu náležitú súčinnosť. ...

Sťažovateľ sa domnieva, že k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl.48 ods.2 Ústavy SR došlo v dôsledku nekonania súdu, pričom neexistovala zákonná prekážka, aby súd vo veci nekonal ako i jeho konaním, ktoré nesmerovalo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Snaha súdu o skončenie veci, na ktorú by sa dalo usudzovať vzhľadom na niektoré krátke časové úseky medzi pojednávaniami, bola iba formálna. Inak by tieto úkony neboli tak nedostatočne efektívne. ...

Vo veci prieťahov v konaní som podal predsedovi Okresného súdu Košice II v zmysle ustanovenia § 62 a nasl. zákona č.757/2004 Z.z. v znení zmien a doplnkov sťažnosť zo dňa 26.3.2009. V odpovedi na uvedenú sťažnosť, pod sp.zn.64/09 zo dňa 30.3.2009 predseda okresného súdu zistil, že k prieťahom zo strany súdu došlo v priebehu rokov 2003-2004. “

Podľa názoru sťažovateľa v dôsledku prieťahov v konaní pred okresným súdom došlo k následkom, ktoré sa už nedajú následne napraviť ani odstrániť. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 14/02, podľa ktorého ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané zadostučinenie, ak deklarovanie porušenia

práva a príkaz konať bez zbytočných prietáhov nemožno považovať za dostatočné a prietahy v konaní sa už nedajú napraviť a odstrániť. Požadované finančné zadosťučinenie vo výške 3 333 € považuje sťažovateľ za primerané vzhľadom na dĺžku súdneho konania, ktoré sa vedie pred okresným súdom od 28. januára 2002, čo predstavuje k dnešnému dňu 8 rokov. Sťažovateľ zároveň poukázal na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj na zásady spravodlivosti, o ktoré sa ESLP opiera, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie.

«Európsky súd pre ľudské práva vo veci sťažnosti č.35382/97 spoločnosti Comingersoll S.A. proti Portugalsku rozhodol o priznaní spravodlivého zadosťučinenia za morálnu ujmu podľa článku 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo výške 1.500.000,- PTE (podľa devízového kurzu v danom období 300.000,- Sk), pričom jeho priznanie odôvodnil tým, že „prietahy v konaní nad rámec primeranej lehoty museli sťažovateľovi privodiť značné neprijemnosti a dlhotrvajúcu neistotu, aj keby to bolo len pri spravovaní bežných záležitostí spoločnosti“. Za prietahy v konaní pritom považoval súd už lehotu jeden rok a sedem mesiacov, ktorá uplynula medzi pojednávaním lisabonského súdu z novembra 1984 a jeho rozsudkom z júna 1986.»

2.1 Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1/ Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods.2 Ústava SR a článku 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II, spisová značka 15C 99/02 postupom Okresného súdu Košice II bolo porušené.

2./ Okresnému súdu Košice II. v konaní vedenom pod spisovou značkou 15C 99/02 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3./ Ústavný súd sťažovateľovi J. J., bytom K., štátny občan SR priznáva primerané zadosťučinenie vo výške 3.333,- EUR, ktoré je Okresný súd Košice II povinný mi vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

4./ Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy súdneho konania.“

3. K prijatej sťažnosti sa vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. V. K., listom sp. zn. 1 SprV/211/2010 zo 14. apríla 2010. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení chronologicky popísal úkony súdu, ktoré podľa zistenia ústavného súdu zodpovedajú obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, a k veci ďalej uviedol:

„Vzhľadom na chronológiu vo veci vykonaných úkonov súdom i účastníkmi konania je nutné konštatovať absenciu úkonov v období od 21. 3. 2003 do 14. 10. 2004 a tiež od 11. 4. 2005 do 29. 5. 2006. V nasledujúcom období však súd už plynule konal a zo strany súdu tak nevznikal priestor na vytváranie zbytočných prieťahov. Práve v tomto ďalšom období však treba poukázať na správanie samotného sťažovateľa, ktorý sa nezúčastnil pojednávania dňa 6. 12. 2006, požiadal o odročenie pojednávania zo dňa 14. 3. 2007, následne obaja účastníci požiadali o odročenie pojednávania, určeného na deň 2. 5. 2007 za účelom pokusu o mimosúdnu dohodu a na pojednávaní dňa 27. 6. 2007 požiadali o poskytnutie ďalšej lehoty na mimosúdnu dohodu do konca mesiaca august 2007. Až písomným podaním zo dňa 20. 12. 2007 sťažovateľ oznámil, že k mimosúdnej dohode medzi účastníkmi konania nedošlo a už v januári 2008 bol preto vytýčený termín pojednávania. Aj pojednávania, určené na dni 27. 5. 2009 a 30. 6. 2009, boli odročené z dôvodov na strane účastníkov konania.

Dĺžku predmetného konania tak ovplyvnili samotní jeho účastníci, keď do mimosúdnych jednaní vstúpili práve v období, keď súd vo veci konal a vytyčoval pojednávania, nie už v skoršom čase, kým nevykonával úkony ani súd (vyššie uvádzané obdobia rokov 2003 až 2004 a 2005 až 2006).

Poukazujem tiež na skutkovú obtiažnosť sporu, spočívajúcu v nutnosti nariadenia znaleckého dokazovania znalcami z rôznych odborov.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od neho.“

4. Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 28. apríla 2010 oznámila, že „netrváme na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie“.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa

s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 99/02:

- 28. január 2002 – sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov proti P. J., K. (ďalej len „odporkyňa“),
- 8. august 2002 – okresný súd vyzval sťažovateľa na doplatenie súdneho poplatku vo výške 500 Sk,
- 11. september 2002 – sťažovateľ doplatil súdny poplatok,
- 4. november 2002 – okresný súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k podanému návrhu sťažovateľa,
- 29. január 2003 – odporkyňa (v zastúpení právnu zástupkyňou JUDr. J. P.) sa vyjadrila k návrhu sťažovateľa,
- 24. február 2003 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k podaniu odporkyne,
- 19. marec 2003 – sťažovateľ sa vyjadril k podaniu odporkyne,
- 21. marec 2003 – bol daný kancelárii pokyn, aby doručila vyjadrenie sťažovateľa právnej zástupkyne odporkyne,
- 14. október 2004 – okresný súd nariadil pojednávanie na 5. november 2004,
- 5. november 2004 – po výsluchu účastníkov konania a vyjadrení právnej zástupkyne odporkyne okresný súd odročil pojednávanie na 26. január 2005 pre účely predloženia listinných dôkazov na preukázanie tvrdení sťažovateľa,
- 19. november 2004 – sťažovateľ predložil listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení,

- 22. november 2004 – okresný súd zaslal právnej zástupkyne odporkyne rovnopisy listín, ktoré vo veci predložil sťažovateľ, spolu s výzvou, aby sa k nim vyjadrila (vyjadrenie odporkyne bolo doručené do spisu, ako aj sťažovateľovi na pojednávaní 26. januára 2005),
- 26. január 2005 – po vyjadrení účastníkov konania a právnej zástupkyne odporkyne okresný súd odročil pojednávanie na 1. apríl 2005 pre účely výsluchu svedkov a predloženia listinných dôkazov účastníkmi konania,
- 25. február 2005 – sťažovateľ doručil okresnému súdu listinné dôkazy vo veci v zmysle záverov pojednávania konaného 26. januára 2005,
- 10. marec 2005 – okresný súd požiadal o zapožičanie spisov Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 8 C 258/1994 a sp. zn. 16 C 361/1994,
- 1. apríl 2005 – po vypočutí predvolaných svedkov a po vyjadrení účastníkov konania a právnej zástupkyne odporkyne okresný súd pojednávanie odročil na neurčito na účely oznámenia stanoviska odporkyne k hodnote bytu na... v K. (ďalej len „byt“), predloženia dokladov zo strany sťažovateľa a doplnenia dokazovania,
- 11. apríl 2005 – sťažovateľ v zmysle záverov z pojednávania konaného 1. apríla 2005 predložil okresnému súdu požadované doklady,
- 31. máj 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 21. jún 2006, zároveň vyzval odporkyňu na splnenie povinnosti v zmysle záverov z pojednávania konaného 1. apríla 2005 oznámiť jej stanovisko pod hrozbou uloženia poriadkového opatrenia,
- 19. jún 2006 – odporkyňa predložila okresnému súdu svoje stanovisko – vyjadrenia realitných kancelárií k trhovej cene bytu,
- 21. jún 2006 – po vyjadrení účastníkov konania a právnej zástupkyne odporkyne okresný súd pojednávanie odročil na 11. október 2006 na účely predloženia relevantných listinných dôkazov zo strany sťažovateľa, ako aj odporkyne a oznámenia návrhov na doplnenie dokazovania,
- 23. august 2006 – okresný súd odročil pojednávanie na 25. október 2006 z dôvodu hospitalizácie sudkyne od 20. septembra 2006,
- 11. september 2006 – sťažovateľ požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na splnenie povinnosti uloženej súdom na pojednávaní konanom 21. júna 2006 do 30. septembra 2006 z dôvodu hospitalizácie,

- 5. október 2006 – okresný súd urgoval pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty sťažovateľa aj odporkyňu na splnenie povinností v zmysle záverov pojednávania z 21. júna 2006,

- 16. október 2006 – okresný súd odročil pojednávanie na 6. december 2006 z dôvodu práceneschopnosti sudkyne,

- 25. október 2006 – sťažovateľ požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na splnenie povinnosti uloženej súdom (na pojednávaní konanom 21. júna 2006) o 15 dní z dôvodu, že „v mesiaci október som absolvoval operáciu v dôsledku ktorej môj zdravotný stav ešte nie je stabilizovaný“,

- 24. november 2006 – okresný súd urgoval pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty odporkyňu na splnenie povinností v zmysle záverov pojednávania z 21. júna 2006,

- 5. december 2006 – právna zástupkyňa odporkyne požiadala okresný súd o odročenie pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti,

- 5. december 2006 – okresný súd odročil pojednávanie na 9. február 2007,

- 12. december 2006 – právna zástupkyňa sťažovateľa JUDr. H. predložila okresnému súdu plnú moc na zastupovanie sťažovateľa vo veci vyporiadania BSM a zároveň preukázala kolíziu pojednávani dňa 6. decembra 2006,

- 13. december 2006 – okresný súd opätovne urgoval pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty sťažovateľa aj odporkyňu na splnenie povinností v zmysle záverov pojednávania z 21. júna 2006,

- 3. január 2007 – okresný súd prostredníctvom súdneho doručovateľa doručil právnej zástupkyňi sťažovateľa urgenciu z 13. decembra 2006 a predvolanie na pojednávanie nariadené na 9. február 2007,

- 6. február 2007 – okresný súd odročil pojednávanie na 14. marec 2007 z vážnych rodinných dôvodov sudkyne,

- 8. február 2007 – sťažovateľ požiadal okresný súd o odročenie pojednávania nariadeného na 9. február 2007 z dôvodu svojho zlého zdravotného stavu,

- 12. február 2007 – odporkyňa sa vyjadrila k meritu veci v zmysle záverov pojednávania z 21. júna 2006,

- 16. február 2007 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na predloženie dôkazov na preukázanie tvrdení sťažovateľa,

- 12. marec 2007 – sťažovateľ požiadal okresný súd o odročenie pojednávania nariadeného na 14. marec 2007 vzhľadom na jeho neprítomnosť z dôvodu podstúpenia liečenia,

- 12. marec 2007 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. máj 2007,

- 2. máj 2007 – účastníci konania požiadali súd o odročenie pojednávania a poskytnutie lehoty 30 dní na účely uzavretia mimosúdnej dohody, okresný súd pojednávanie odročil na 27. jún 2007,

- 27. jún 2007 – na pojednávaní účastníci prostredníctvom svojich právnych zástupcov požiadali okresný súd o poskytnutie ďalšej lehoty na mimosúdne vyriešenie sporu do konca augusta 2007,

- 13. september 2007 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na oznámenie, či došlo k dohode medzi účastníkmi, a na oznámenie návrhov na ďalší postup v konaní,

- 27. september 2007 – právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že k mimosúdnej dohode nedošlo, a oznámila návrhy na ďalší postup v konaní,

- 9. október 2007 – právna zástupkyňa odporkyne požiadala okresný súd o nariadenie pojednávania, keďže so sťažovateľom sa nepodarilo uzavrieť mimosúdnu dohodu,

- 12. október 2007 – okresný súd zaslal právnej zástupkyňi odporkyne podanie sťažovateľa doručené okresnému súdu 27. septembra 2007 na vyjadrenie,

- 23. november 2007 – právna zástupkyňa odporkyne sa vyjadrila k podaniu sťažovateľa,

- 20. december 2007 – sťažovateľ požiadal okresný súd o nariadenie pojednávania,

- 11. január 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 31. marec 2008,

- 3. marec 2008 – sťažovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie k meritu veci,

- 10. marec 2008 – okresný súd zaslal právnej zástupkyňi odporkyne podanie sťažovateľa na vyjadrenie,

- 31. marec 2008 – po výsluchu predvolaného svedka a vyjadreniach účastníkov konania okresný súd odročil pojednávanie na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania a predloženia listinných dôkazov účastníkmi,

- 18. apríl 2008 – sťažovateľ predložil okresnému súdu listinné dôkazy v súlade so závermi pojednávania konaného 31. marca 2008,

- 21. apríl 2008 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie na zistenie trhovej hodnoty bytu,
- 21. apríl 2008 – odporkyňa predložila okresnému súdu listinné dôkazy v súlade so závermi pojednávania konaného 31. marca 2008,
- 22. apríl 2008 – okresný súd požiadal Daňový úrad K. (ďalej len „daňový úrad“) o potvrdenie skutočnosti, že sťažovateľ mal vozidlo zn. Avia na podnikateľské účely,
- 22. máj 2008 – okresný súd zaslal spis súdnemu znalcovi Ing. P. na vypracovanie znaleckého posudku,
- 5. jún 2008 – súdny znalec doručil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok č. 70/2008 spolu s vyúčtovaním svojej odmeny,
- 9. jún 2008 – okresný súd uznesením rozhodol o priznaní znalečného znalcovi Ing. P. za vypracovaný znalecký posudok,
- 9. jún 2008 – okresný súd zaslal účastníkom konania vypracovaný znalecký posudok spolu s výzvou, aby sa k nemu vyjadrili,
- 4. júl 2008 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie odporkyne k predloženému znaleckému posudku,
- 5. august 2008 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa k predloženému znaleckému posudku,
- 16. september 2008 – okresný súd uznesením nariadil doplnenie znaleckého posudku č. 70/2008 v súlade s návrhom odporkyne na jeho doplnenie,
- 6. október 2008 – súdny znalec doručil okresnému súdu Odborný posudok č. 1 – dodatok k znaleckému posudku č. 70/2008 (ďalej len „dodatok k znaleckému posudku“) spolu s vyúčtovaním svojej odmeny,
- 20. október 2008 – okresný súd zaslal účastníkom konania vypracovaný dodatok k znaleckému posudku spolu s výzvou, aby sa k nemu vyjadrili,
- 7. november 2008 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa k predloženému dodatku k znaleckému posudku,
- 11. november 2008 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie odporkyne k predloženému dodatku k znaleckému posudku,
- 17. december 2008 – okresný súd uznesením rozhodol o priznaní znalečného znalcovi Ing. P. za vypracovaný dodatok k znaleckému posudku,

- 22. január 2009 – súdny spis bol pridelený sudcovi JUDr. P. K.,
- 4. marec 2009 – sťažovateľ podaním na okresný súd urgoval nariadenie termínu pojednávania,
- 9. marec 2009 – súdny spis bol opäť pridelený sudkyňi JUDr. V. O.,
- 26. marec 2009 – sťažovateľ podal sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu so žiadosťou o urýchlené nariadenie termínu pojednávania,
- 30. marec 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 22. apríl 2009,
- 21. apríl 2009 – okresný súd požiadal o zapožičanie spisov Okresného súdu Košice II sp. zn. 14 C/867/98 a sp. zn. 16 C 361/1994,
- 22. apríl 2009 – po vyjadreniach účastníkov konania a právnej zástupkyne odporkyne súd pojednávanie odročil na 27. máj 2009 na účely predloženia návrhov na doplnenie dokazovania a listinných dôkazov účastníkmi konania,
- 5. máj 2009 – okresnému súdu bolo doručené podanie sťažovateľa v zmysle záverov pojednávania z 22. apríla 2009,
- 27. máj 2009 – súd pojednávanie odročil z dôvodu neprítomnosti účastníkov na 30. jún 2009 (právna zástupkyňa odporkyne telefonicky požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti),
- 3. jún 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 30. jún 2009,
- 29. jún 2009 – právna zástupkyňa odporkyne požiadala okresný súd o odročenie pojednávania z rodinných dôvodov, z tohto dôvodu okresný súd termín pojednávania nariadený na 30. jún 2009 zrušil,
- 11. august 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 7. október 2009,
- 7. október 2009 – po vyjadreniach účastníkov a ich právnych zástupcov okresný súd pojednávanie odročil na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania,
- 19. október 2009 – okresný súd požiadal daňový úrad o potvrdenie skutočnosti, že sťažovateľ používal vozidlo zn. Škoda Fabia na podnikanie,
- 19. október 2009 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom Ing. W. na zistenie zostatkovej hodnoty motorových vozidiel k 29. novembru 2001,
- 10. november 2009 – ustanovený znalec Ing. W. požiadal okresný súd o upresnenie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania,

- 19. november 2009 – okresný súd zmenil uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania v časti výroku o ustanovení znalca tak, že nariaďuje znalecké dokazovanie Ing. D. B.,
- 22. december 2009 – okresný súd zaslal spis ustanovenému znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku,
- 27. január 2010 – súdny znalec doručil okresnému súdu znalecký posudok č. 1/2010 spolu s vyúčtovaním svojej odmeny,
- 27. január 2010 – okresný súd uznesením rozhodol o určení znaleckého znalcovi Ing. B. za vypracovaný znalecký posudok,
- 28. január 2010 – okresný súd zaslal účastníkom konania vypracovaný znalecký posudok č. 1/2010 znalca Ing. B. spolu s výzvou, aby sa k nemu vyjadrili,
- 9. február 2010 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 27. januára 2010 o určení znaleckého znalcovi Ing. B.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 99/02 došlo k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 95/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti

každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05, I. ÚS 331/06). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka trvania posudzovaného konania rozhodne nebola závislá od zložitosti veci. Potreba ustálenia skutkového stavu vykonaním výsluchov svedkov a zisťovanie hodnoty vecí tvoriacich BSM znaleckým dokazovaním (ustanovením znalcov z viacerých odborov) síce môže robiť občianskoprávnu vec skutkovo zložitejšou, avšak nemožno ňou ospravedlniť prípadnú absolútnu nečinnosť všeobecného súdu v rámci jeho postupu.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd konštatuje, že aj sťažovateľ čiastočne prispel svojím správaním k doterajšej dĺžke konania, na čo poukázal aj okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti. Na ťarchu sťažovateľa z pohľadu zbytočných prietahov v napadnutom konaní možno pripísať skutočnosť, že opakovane žiadal okresný súd o odročenie pojednávania. Sťažovateľ žiadal odročiť pojednávanie nariadené na 9. február 2007 a 14. marec 2007 z dôvodu svojho zlého zdravotného stavu, resp. z dôvodu podstúpenia liečenia. Následne obaja účastníci konania na pojednávaní 2. mája 2007 a 27. júna 2007 požiadali o odročenie pojednávania z dôvodu uzavretia prípadnej mimosúdnej dohody, k čomu napokon nedošlo. Až na základe výzvy okresného súdu právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným okresnému súdu 27. septembra 2007 oznámila, že k mimosúdnej dohode nedošlo, a oznámila návrhy na ďalší postup v konaní. Okrem toho sťažovateľ neprispel k plynulosti napadnutého konania ani tým, že listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení nepredkladal súdu riadne a včas, pričom na ich predloženie bol okresným súdom opakovane vyzývaný aj pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel sťažovateľa na vzniknutých prietahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho

trvajúce konanie okresného súdu a celkové správanie sťažovateľa nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným priet'ahom (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že viac ako 8-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe neprimerané.

Z prehľadu procesných úkonov okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd bol v posudzovanom konaní opakovane nečinný. Nečinnosť okresného súdu bez akejkoľvek zákonnej prekážky bola zistená v obdobiach: od 28. januára 2002 do 8. augusta 2002, t. j. 6 mesiacov, od 21. marca 2003 do 14. októbra 2004, t. j. takmer 19 mesiacov, od 5. apríla 2005 do 31. mája 2006, t. j. takmer 14 mesiacov, a od 17. decembra 2008 do 30. marca 2009, t. j. 3 mesiace. Celkovo bol teda okresný súd v tejto veci nečinný 42 mesiacov, t. j. 3 a pol roka nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v preskúmanej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. Vzhľadom na to, že 18. júna 2010 bola predmetná vec na okresnom súde rozsudkom meritórne rozhodnutá, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 333 € najmä z dôvodu, že „*konanie pred Okresným súdom Košice II sa vedie od 27.1.2002, čo predstavuje do dnešného dňa dobu 8 rokov, pričom vo veci samej nebolo vydané právoplatné rozhodnutie...*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na celkovú dĺžku posudzovaného konania, ale aj s prihliadnutím na správanie sťažovateľa považuje za primerané v sume 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia ustanovenej právnej zástupkyňi za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti). Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 € a režijný paušál dvakrát po 7,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 254,88 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júla 2010